

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk och av 23 § i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk och lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare ska ändras. Till följd av de föreslagna ändringarna i lagstiftningen om avträdelsestöd förblir stödvillkoren, oberoende av de ändringar i arbetspensionslagstiftningen som träder i kraft vid ingången av 2017, sådana att de motsvarar de gällande villkoren så länge systemet med avträdelsestöd tillämpas. Enligt gällande bestämmelser i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk beviljas avträdelsestöd inte för upphörande med att bedriva jordbruk som inträffar efter 2018.

Avträdelsestödet grundbelopp omvandlas också i fortsättningen till ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare när stödmottagaren fyller 63 år. Dessutom föreslås att partiell förtida ålderspension ska utgöra ett hinder för avträdelsestöd och att arbetslivspension som beviljas en stödmottagare ska medföra att avträdelsestödet kompletteringsdel dras in.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2017.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Den lagstiftning som gäller arbetspensionssystemet ändras i flera avseenden från ingången av 2017. Systemet med avträdelsestöd för lantbruksföretagare har beröringspunkter med arbetspensionslagstiftningen. Det nuvarande systemet med avträdelsestöd regleras i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006), nedan *avträdelsestödslagen*, och den gäller till utgången av 2018. Avträdelsestöd har beviljats med stöd av nämnda lag från och med 2007. Före det beviljades avträdelsestöd med stöd av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994). Avträdelsestöd betalas fortfarande med stöd av båda lagarna.

Syftet med reformen av arbetspensionslagstiftningen är att förlänga arbetskarriärerna. De viktigaste ändringarna som arbetspensionsreformen medför är en stegvis höjning av åldern för ålderspension samt ändringar av bestämmelserna om pensionstillväxt. Systemet med avträdelsestöd ska förbättra jordbrukets struktur. Avträdelsestödet fastställs till stor del liksom invalidpension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), nedan *FöPL*, och sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007). På grund av detta har de ändringar som föreslås i arbetspensionslagstiftningen återverkningar på systemet med avträdelsestöd såväl i fråga om tidigare beviljade, löpande avträdelsestöd som på nya avträdelsestöd som beviljas 2017 och 2018.

2 Nuläge

2.1 Allmänt om systemet för avträdelsestöd

Europeiska kommissionen har med stöd av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd godkänt systemet för avträdelsestöd i Finland som statligt stöd, som helt betalas med nationella medel. Under Europeiska unionens tidigare fondperioder grundade sig godkännandet på Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn som är avsett för stöd för förtidspension eller för stöd för upphörande med att bedriva jordbruk. Den lagstiftning som gäller Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik under fondperioden 2014—2020 trädde i kraft i början av 2015. Europeiska kommissionen har dessutom utfärdat Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014—2020. EU-bestämmelserna och kommissionens riktlinjer för den nya fondperioden innehåller inte längre några bestämmelser om systemet med förtidspension för lantbruksföretagare. Enligt Europeiska unionens nya riktlinjer för statligt stöd ska de nuvarande systemen för stöd till förtidspensionering upphöra stegvis senast den 31 december 2018. Systemet har inte fungerat på önskat sätt på EU-nivå och dess syften har inte genomförts tillfredsställande och därför kommer regleringen om systemet inte att fortsätta. Enligt ovan nämnda bestämmelser kommer Finlands nationella system för avträdelsestöd att upphöra så, att avträdelsestöd inte längre beviljas för avträdelser som sker efter den 31 december 2018.

Enligt 1 § i avträdelsestödslagen beviljas sådana lantbruksföretagare avträdelsestöd som varaktigt upphör med att bedriva jordbruk. Då det är fråga om avträdelse som sker åren 2015 och 2016 till ett barn eller en annan nära släkting till avträdaren för att genomföra en generationsväxlingsöverlåtelse ska avträdaren enligt 8 § i samma lag ha fyllt 59 år och för annan generationsväxlingsöverlåtelse 60 år. Åren 2017 och 2018 är åldern för avträdelse 60 år i fråga om alla generationsväxlingsöverlåtelser. För renhushållning är åldern för avträdelse 56 år åren 2015 och 2016 och 57 år åren 2017 och 2018. Ett villkor för avträdelsestöd är att avträdaren inte har fyllt 63 år när avträdelsen sker. Avträdelsestöd betalas till och med den dag från vilken ålderspension enligt arbetspensionslagstiftningen och folkpensionslagen betalas.

2.2 Hur avträdelsestödet bestäms samt omvandlas till ålderspension

Avträdelsestödet består av ett grundbelopp och en kompletteringsdel. Avträdelsestödet grundbelopp är lika stort som den invalidpension som enligt LFöPL skulle ha beviljats lantbruksföretagaren, om han eller hon när avträdelserna skedde hade haft rätt till full invalidpension. Då grundbeloppets storlek fastställs beaktas emellertid inte sådan rätt till pension som grundar sig på stipendiatarbete enligt LFöPL, på lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller på annan företagareverksamhet än den som avses i LFöPL. I grundbeloppet beaktas inte heller sådant pensionsskydd som arbetstagaren tjänat in för oavlönad tid.

På beräkningen av avträdelsestödet grundbelopp inverkar den LFöPL-arbetsinkomst som ligger till grund för pensionen samt intjäningsprocenten för pensionen. Enligt gällande arbetspensionslagstiftning tillväxer LFöPL-pensionen med 1,5 procent av den totala pensionsgrundande arbetsinkomsten fram till utgången av den månad då lantbruksföretagaren fyller 53 år och med 1,9 procent från ingången av kalendermånaden efter den då lantbruksföretagaren fyller 53 år fram till utgången av den kalendermånad då lantbruksföretagaren fyller 63 år. Vid beräkningen av avträdelsestödet grundbelopp justeras årsinkomsterna med den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), nedan *ArPL*.

Avträdelsestödet grundbelopp består dessutom av den i 70 § i LFöPL avsedda andelen för återstående tid med vilket avses tiden från ingången av avträdelseåret till utgången av den kalendermånad då avträdelaren fyller 63 år. Under andelen för återstående tid tillväxer pensionen enligt gällande bestämmelser med 1,5 procent per år från ingången av avträdelseåret till utgången av den månad då personen fyller 63 år. Grundbeloppet är summan av den intjänade pensionen före utgången av det år som föregick avträdelserna och pensionsdelen för återstående tid. Den pensionsdel som intjänats före utgången av det år som föregår avträdelserna justeras dessutom med den i 83 § i ArPL avsedda livslängdskoefficienten som fastställts för det år under vilket avträdelserna sker.

Grundbeloppet justeras årligen med det arbetspensionsindex som avses i 98 § i ArPL.

Då betalningen av avträdelsestöd har inletts tillväxer pensionen för annat förvärvsarbete med 1,5 procent per år för mottagaren av avträdelsestöd, dvs. på motsvarande sätt som för personer som får pension.

Avträdelsestödet grundbelopp ändras enligt 42 § 1 mom. i avträdelsestödslagen till en lika stor ålderspension enligt LFöPL då avträdelaren fyller 63 år. Till ålderspensionen läggs då den pension som mottagaren av avträdelsestöd har rätt till med stöd av oavlönade förmåner samt sådan pension enligt LFöPL som vid avträdelsetidpunkten enligt lagstiftningen om avträdelsestöd inte skulle beaktas när avträdelsestödet grundbelopp fastställs. Ovan nämnda pensionsdelar som ska läggas till ålderspension justeras enligt den livslängdskoefficient som avses i 83 § i ArPL.

Enligt det nuvarande systemet med avträdelsestöd får avträdelaren inte ha fyllt 63 år när avträdelserna sker för att avträdelsestöd ska beviljas. Den övre åldersgränsen för avträdelsestöd är således den samma som den nuvarande nedre åldersgränsen för ålderspension, dvs. 63 år.

Om avträdelaren inte upphört med andra förvärvsarbeten eller minskat dem så att avträdelsestödet grundbelopp inte ännu alls har börjat betalas ut, kan utbetalningsstarten för ålderspension enligt LFöPL för närvarande skjutas upp på ansökan av avträdelaren, om ansökan görs innan avträdelaren fyller 63 år. Avsikten är att på det här viset sporra att man fortsätter i andra förvärvsarbeten och då börjar LFöPL-ålderspension inte automatiskt betalas ut. LFöPL-ålderspension beviljas med anledning av ansökan om uppskov på särskild ansökan. LFöPL-pension fastställs

i övrigt på samma sätt som för andra mottagare av avträdelsestöd och beviljas från ingången av månaden efter den då ansökan om ålderspension gjordes.

Avträdelsestödet kompletteringsdel är lika stor som den folkpension som skulle ha beviljats avträdelaren, om han eller hon vid avträdelsetidpunkten skulle ha haft rätt till folkpension som beviljas i form av sjukpension. Kompletteringsdelen beräknas huvudsakligen på samma sätt som sjukpension enligt folkpensionslagen. På beräkningen av kompletteringsdelen tillämpas dock inte de bestämmelser som gäller anpassning av pensionsbeloppet till den tid en person har varit bosatt i Finland. På kompletteringsdelens storlek inverkar avträdelarens fortlöpande pensioner och ersättningar samt familjeförhållanden. Kompletteringsdelen justeras årligen med det index som avses i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Utbetalningen av kompletteringsdelen upphör då mottagaren av avträdelsestöd fyller 65 år. Åldern för ålderspension är för närvarande 65 år enligt folkpensionslagen.

Enligt 43 § i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk betalas kompletteringsdel till avträdelsestöd vid sidan av ålderspension enligt LFöPL efter att betalning av grundbeloppet upphört. Om mottagaren av avträdelsestöd beviljas full invalidpension, individuell förtidspension, arbetslöshetspension, ålderspension eller förtida ålderspension enligt de andra arbetspensionslagar som nämns i 3 § i ArPL eller i lagar om införande av dem, dras kompletteringsdelen in. Kompletteringsdelen dras också in om en ovan nämnd pension enligt folkpensionslagen eller i lag om införande av den beviljas.

2.3 Avträdelsestöd som beviljats 2000—2006 enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994)

De avträdelsestöd som beviljats 2000—2006 grundar sig på lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (nedan *1994 års avträdelsestödslag*). Avträdelsestöd som beviljas med stöd av dessa bestämmelser består också av ett grundbelopp och en kompletteringsdel. Grundbeloppet har emellertid beräknats på annat sätt än det grundbelopp som beviljas med stöd av gällande lag. Ändringar i fråga om beräkning av pensioner och pensionstillväxten inom arbetspensionslagstiftningen trädde i kraft 2005. Då sänktes den lägsta åldern för ålderspension från 65 till 63 år. De avträdelsestöd som beviljades inom systemet med avträdelsestöd 2000—2006 beräknades emellertid enligt de LFöPL-bestämmelser som gällde före 2005. Här om reglerades särskilt genom lagen om ändring av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1385/2004).

Grundbelopp och kompletteringsdel betalas för dessa avträdelsestöd tills mottagaren fyller 65 år. Avträdelsestödet grundbelopp ändras således till ålderspension enligt LFöPL först då mottagaren fyller 65 år. Till ålderspensionen läggs då pensioner som intjänats på grund av oavlönade förmåner samt sådana pensioner enligt LFöPL som vid avträdelsetidpunkten enligt lagstiftningen om avträdelsestöd inte skulle ha beaktats då avträdelsestödet grundbelopp fastställdes. Ovan nämnda pensionsdelar som ska läggas till ålderspension justeras enligt den livslängdskoefficient som avses i 83 § i ArPL. Enligt 26 § 1 och 2 mom. i 1994 års avträdelsestödslag upphör avträdelsestödet och grundbeloppet ändras till en lika stor ålderspension enligt LFöPL när mottagaren av avträdelsestöd fyller 65 år.

Av 23 § i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare framgår att om mottagaren av avträdelsestöd beviljas full invalidpension, individuell förtidspension, arbetslöshetspension, ålderspension eller förtida ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i ArPL eller i lagar om införande av dem, dras avträdelsestödet kompletteringsdel in. Kompletteringsdelen dras också in om en ovan nämnd pension enligt folkpensionslagen eller i lag om införande av den beviljas.

2.4 Ändringar i arbetspensionslagstiftningen vid ingången av 2017

Inom arbetspensionssystemet höjs den lägsta åldern för ålderspension stegvis från 2017. Reformen gäller personer som är födda 1955 eller senare. För dem som är födda 1954 eller tidigare är åldern för ålderspension 63 år. Åldern för ålderspension höjs på följande sätt:

Födelseår	Åldern för ålderspension
1955	63 år 3 mån.
1956	63 år 6 mån.
1957	63 år 9 mån.
1958	64 år
1959	64 år 3 mån.
1960	64 år 6 mån.
1961	64 år 9 mån.
1962—1964	65 år
1965 eller senare	Åldern för ålderspension fastställs senare

För de som är födda 1965 eller senare kommer den lägsta pensionsåldern att vara bunden till den förväntade livslängden så att en del av den förlängda tiden i framtiden används för arbete. Den lägsta åldern för ålderspension höjs dock med högst två månader per år.

De nya bestämmelserna om ålderspension tillämpas på pensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2017 eller senare. Pensionsfallet för ålderspension är den sista dagen i kalendermånaden före begynnelsestidpunkten för ålderspensionen. Enligt bestämmelserna om begynnelsestidpunkten ålderspension börjar ålderspensionen för arbetstagare i anställningsförhållanden från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension enligt LFöPL och lagen om pension för företagare (1272/2006), nedan *FöPL*, beviljas från ingången av kalendermånaden efter den under vilken lantbruksföretagaren, stipendiaten eller företagaren har uppnått den ålder som berättigar till pension och ålderspensionen har sökts. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension. Retroaktivt beviljande av pension till företagare, lantbruksföretagare och stipendiater förutsätter att försäkringen enligt FöPL eller LFöPL har upphört före pensionens början.

Från och med 2017 kommer reglerna för pensionstillväxt och invalidpension för återstående tid att ändras. De åldersbundna tillväxtprocenterna slopas och pensionen tillväxer med 1,5 procent per år av de arbetspensionsförsäkrade inkomsterna. Pensionen tillväxer med 1,5 procent per år även för arbete som utförs vid sidan av pension. På bestämmelserna om pensionsstillväxt kommer en övergångstid som gäller till utgången av 2025 dock att börja tillämpas. Under den här tiden kommer personer i åldern 53—62 år för arbete att tjäna in pension 1,7 procent av arbetspensionsförsäkrade inkomster per år, om personen inte får avträdelsestöd eller annan arbetspension än deltidspension eller partiell förtida ålderspension.

Beräkningen av invalidpension för återstående tid ändras så att den återstående tiden räknas från och med ingången av det år under vilket arbetsoförmågan började fram till den lägsta åldern för ålderspension som fastställs enligt sökandens födelseår. Om det inte ännu finns några bestämmelser om en personlig lägsta ålder för ålderspension, räknas den återstående tiden enligt den lägsta åldern för ålderspension som föreskrivs för den åldersklass som ligger närmast den egna åldersklassen. Invalidpension ändras till ålderspension enligt sökandens egen ålder för ålderspension som fastställs enligt födelseåret. Nya bestämmelser tillämpas på de invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2017 eller senare. Den föreslagna ändringen höjer i viss mån nivån på invalidpensionerna eftersom andelen för återstående tid på grund

av att åldern för ålderspension har höjts är längre än för närvarande i sådana situationer där åldern för ålderspension är högre än 63 år.

Vid beräkningen av invalidpension justeras de arbetsinkomster som ligger till grund för pensionen med den lönekoeficient som avses i 96 § i ArPL till nivån under det år när pensionen börjar. Bestämmelserna i 97 § i ArPL som gäller grunderna för fastställande av lönekoeficienten ändras från och med 2017 så, att det belopp som motsvarar den årliga förändringen i arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift inte längre dras av från förändringen i lönenivån.

Beloppet av den invalidpension som börjar anpassas dessutom genom en livslängdskoefficient till utvecklingen av den förväntade livslängden. I och med att den lägsta åldern för ålderspension för dem som är födda 1965 eller senare föreslås bli bunden till förändringen i den förväntade livslängden, föreslås det att livslängdskoefficienten reduceras så att man vid fastställandet av denna från och med 2027 tar i beaktande förändringarna i fråga om den lägsta åldern för ålderspension. När invalidpensionen börjar omvandlas hela pensionen med livslängdskoefficienten. Med stöd av övergångsbestämmelsen ska livslängdskoefficienten gälla pensionsdelen för återstående tid i fråga om invalidpensioner som börjar 2027 eller senare.

Deltidspensionen upphör och ersätts med partiell förtida ålderspension. Åldersgränsen för partiell förtida ålderspension är 61 år för dem som är födda före 1964 och 62 år för dem som är födda 1964. Den nedre åldersgränsen för partiell förtida ålderspension för dem som är födda 1965 och senare anpassas till förändringen i den förväntade livslängden. Den partiella förtida ålderspensionen är antingen 25 eller 50 procent av den pension som tjänats in fram till utgången av kalendermånaden före begynnelse tidpunkten för pensionen. En person som får annan arbetspension eller annat avträdelsestöd för eget arbete kan inte få partiell förtida ålderspension.

Personer som har fyllt 63 år kan från och med 2017 beviljas arbetslivspension. Den gör det möjligt att gå i pension litet tidigare än i den lägsta åldern för ålderspension för de arbetstagare och företagare som har arbetat en lång tid i arbetslivet i ett ansträngande och slitsamt arbete.

2.5 Ändringar i folkpensionslagen vid ingången av 2017

De bestämmelser som gäller åldern för ålderspension enligt folkpensionslagen ändras vid ingången av 2017 så, att åldern för ålderspension enligt folkpensionslagen är 65 år om personen är född 1964 eller tidigare. För personer som är födda 1965 eller senare är åldern för ålderspension enligt folkpensionslagen den samma som inom arbetspensionssystemet. Åldern för ålderspension har således höjts stegvis enligt födelseår med högst två månader per födelseår.

Enligt 8 § i avträdelsestödslagen är det ett villkor för avträdelsestöd att avträderen har fyllt 60 år om avträdelserna sker åren 2017 och 2018. Tidigast fem år innan den egentliga åldersgränsen för avträdelse uppnås kan avträdelsestöd även beviljas som vilande till avträderens yngre make eller yngre syskonbarn i en lantbrukssammanslutning eller till en lantbruksföretagares efterlevande make. I sådana fall börjar betalningen av avträdelsestöd tidigast räknat från den tidpunkt då den som har fått ett vilande avträdelsestöd uppnår den egentliga åldern för avträdelsestöd. När avträdelse sker i form av generationsväxlingsöverlåtelse inom jordbruket åren 2017 och 2018 är den egentliga avträdelseåldern 60 år och då ska den som har rätt till vilande avträdelsestöd ha fyllt minst 55 år när avträdelserna sker. Systemet med avträdelsestöd kan således 2017 tidigast börja omfatta avträdere som ansöker om vilande avträdelsestöd som är födda 1962 eller tidigare och 2018 avträdere som ansöker om vilande avträdelsestöd som är födda 1963 eller tidigare.

För renhushållning är den egentliga åldern för avträdelse 57 år åren 2017 och 2018. Den som har rätt till vilande avträdelsestöd ska ha fyllt minst 52 år när avträdelsen sker. När det gäller renhushållning kan systemet med avträdelsestöd 2017 börja omfatta personer som är födda 1965 eller tidigare och 2018 personer som är födda 1966 eller tidigare.

2.6 Statistik om antalet avträdelsestöd

För avträdelser under tiden 1.1.2007—31.8.2016 betalades vid utgången av augusti 2016 avträdelsestöd till 3123 stödmottagare. Största delen av dessa avträdelser (99 procent) var upphörande med att bedriva jordbruk. Antalet avträdelser i fråga om renhushållning var i medeltal sex per år under motsvarande tid. Det genomsnittliga grundbeloppet för löpande avträdelsestöd var 755 euro per månad vid utgången av augusti 2016. Då man även beaktar de löpande avträdelsestöd som beviljats med stöd av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, var antalet mottagare av avträdelsestöd sammanlagt 3 405 euro och det genomsnittliga grundbeloppet för avträdelsestödet 749 euro per månad vid utgången av augusti 2016.

Antalet ansökningar om avträdelsestöd har minskat avsevärt jämfört med början av 2015. År 2016 kom det in endast 67 ansökningar om avträdelsestöd.

Avträdelsestöd enligt bestämmelserna i 1994 års avträdelsestödslag betalades till 282 stödmottagare vid utgången av augusti 2016 för avträdelser som skedde åren 2000—2006.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Tillämpningen av systemet med avträdelsestöd kommer att avslutas så som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter så, att systemet omfattar avträdelser som sker senast den 31 december 2018. Den ovan beskrivna höjningen av åldern för ålderspension har betydelse för den nuvarande övre åldersgränsen för avträdelsestöd och för i vilken ålder det beviljade avträdelsestödet grundbelopp i sinom tid ändras till LFöPL-ålderspension. Inom det nuvarande systemet med avträdelsestöd är den övre åldersgränsen för avträddaren densamma som den lägsta åldern för ålderspension enligt arbetspensionslagstiftningen, dvs. 63 år. Avträdelsestödet grundbelopp ändras enligt 42 § 1 mom. i avträdelsestödslagen till ålderspension enligt LFöPL då stödmottagaren fyller 63 år.

Syftet med denna proposition är att ändra bestämmelserna om avträdelsestöd så att ändringarna i arbetspensionssystemet inte ska inverka på systemet med avträdelsestöd under dess resterande tillämpningstid. Det föreslås att den övre åldersgränsen för avträdelsestöd hålls kvar vid 63 år, att avträdelsestödet grundbelopp beräknas enligt de LFöPL-bestämmelser som gällde före 2017 och att ålderspensionering i fråga om LFöPL sker i enlighet med gällande bestämmelser för systemet med avträdelsestöd. Ett sådant förfarande tillämpades också i samband med 2005 års arbetspensionsreform.

Om lagen om avträdelsestöd ändras så att den motsvarar de ändringar av arbetspensionslagstiftningen som träder i kraft i början av 2017, kommer detta att föranleda kostnader för stats ekonomin som framgår under punkt 4.1 Ekonomiska konsekvenser. Med hänsyn till uppskattningarna av antalet nya mottagare av avträdelsestöd som framgår under nämnda punkt samt det att i sådana beslut som vunnit laga kraft och som gäller redan löpande avträdelsestöd som beviljats från 2007 konstateras att avträdelsestödet grundbelopp ändras till LFöPL-ålderspension vid 63 års ålder, är det ändamålsenligt att villkoren för eller bestämmelserna om fastställande av avträdelsestöd inte ändras under den tid den tidsbegränsade lagstiftningen tillämpas.

Vid beräkningen av avträdelsestödet grundbelopp tillväxer LFöPL-pensionen i enlighet med denna proposition enligt gällande injämningsprocenter som är bundna till åldern fram till utgången av kalenderåret före avträdelsern och den återstående tiden beräknas från ingången av avträdelseåret till utgången av månaden då avträddaren fyller 63 år. Liksom för närvarande ska den LFöPL-pension som tjänats in före utgången av kalenderåret före avträdelsern anpassas till förändringen i livslängd så att den omvandlas med hjälp av livslängdskoefficienten för avträdelseåret. De delar som under ålderspensionsskedet ska läggas till pensionen ska också justeras med livslängdskoefficienten på samma sätt som tidigare. Den lönekoeficient med vilken LFöPL-arbetsinkomsterna justeras samt storleken på livslängdskoefficienten bestäms enligt 97 och 83 § i ArPL som träder i kraft från och med 2017, eftersom den lönekoeficient eller livslängdskoefficient som bestäms enligt gällande lag inte längre kommer att fastställas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet efter 2017.

I fråga om de avträdelsestöd som beviljats sedan 2007 ändras grundbeloppet till LFöPL-ålderspension då mottagaren fyller 63 år fram till utgången av tillämpningstiden för systemet med avträdelsestöd, dvs. till utgången av 2018. Gällande bestämmelser ska också tillämpas på de avträdelsestöd som beviljats 2000—2006 så, att grundbeloppet ändras till LFöPL-ålderspension då mottagaren fyller 65 år. Kompletteringsdelen betalas tills mottagaren fyller 65 år liksom för närvarande.

Andra arbetspensioner fastställs enligt respektive arbetspensionslagar. Liksom för närvarande ska mottagaren av avträdelsestöd på ansökan få ålderspension för andra arbets- och tjänsteförhållanden eller annan företagarverksamhet vid åldern för ålderspension enligt respektive arbetspensionslagar.

Med stöd av arbetspensionslagstiftningen beviljas sedan 2017 som nya förmåner arbetslivspension och partiell förtida ålderspension. Bestämmelser om hur dessa, i relation till systemet för avträdelsestöd, fristående förmåner står i förhållande till lagstiftningen om avträdelsestöd ska utfärdas till den del det gäller förmåner som förhindrar avträdelsestöd och hur ovan nämnda förmåner inverkar på kompletteringsdelen. Arbetslivspension kan beviljas till personer som har fyllt 63 år. Eftersom den övre åldersgränsen för avträdelsestöd föreslås bli oförändrad, dvs. 63 år, behövs ingen bestämmelse i lagen om att arbetslivspension vid avträdelsetidpunkten förhindrar avträdelsestöd. För närvarande förhindrar deltidspension avträdelsestöd och eftersom avträdelsestödet är avsett att trygga avträddarens försörjning, föreslås på motsvarande sätt att partiell förtida ålderspension ska vara en förmån som förhindrar avträdelsestöd.

Det föreslås att arbetslivspension fogas till de förmåner som gör att avträdelsestödet kompletteringsdel dras in. Enligt arbetspensionslagstiftningen kan en person som får avträdelsestöd inte få partiell förtida ålderspension. Därför är det inte nödvändigt att foga partiell förtida ålderspension till de förmåner som gör att kompletteringsdelen dras in. Det föreslås att omnämnandet om att arbetslivspension gör att kompletteringsdelen dras in även fogas till lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Det beräknas att 100 avträdelsestöd kommer att beviljas 2016 och ca 500 åren 2017—2018. Enligt gällande bestämmelser ändras avträdelsestödet grundbelopp till LFöPL-ålderspension då mottagaren fyller 63 år och då de sista grundbeloppen för avträdelsestöd som beviljas 2016—2018 enligt åldersgränserna för avträddare betalas 2029 samt då de sista kompletteringsdelarna till avträdelsestödet betalas 2031. Det beräknas att sammanlagt ca 45 miljoner euro kommer att betalas i stöd på basis av dessa avträdelser, varav 38 miljoner euro betalas på

basis av avträdelser som sker 2017 eller 2018. Syftet med denna proposition är att villkoren för avträdelsestöd ska bibehållas som de är enligt gällande lagstiftning. Propositionen har således inga konsekvenser för de ovan beräknade kostnaderna och ändringarna kan genomföras inom ramarna för statsfinanserna.

Det föreslås att LFöPL-ålderspensionen för personer som får avträdelsestöd börjar vid 63 års ålder med avvikelse från huvudregeln i 2017 års arbetspensionsreform. Den inbesparing i fråga om utgifterna för LFöPL-ålderspension som uppnås av höjningen av åldern för ålderspension, förverkligas således inte i fråga om dessa personer. Det är fråga om ca 220 000 euro per år under tio års tid för avträdare 2017 och 2018. Om lagstiftningen om avträdelsestöd ändras så att den motsvarar ändringarna i fråga om beräkningen av invalidpension och begynnelse-tidpunkten för ålderspension inom arbetspensionsreformen som träder i kraft från ingången av 2017, ändras grundbeloppet för avträdelsestöd som beviljas 2017 och 2018 till ålderspension först i enlighet med den nya stegvisa höjningen av åldersgränsen för pension vid den lägsta åldern för ålderspension enligt födelseår. Detta kommer uppskattningsvis att öka de statsfinansiella kostnaderna för systemet med avträdelsestöd med ca 350 000 euro årligen under en tid av tio år. Beräkningen av den återstående tiden fram till den lägsta åldern för ålderspension enligt födelseår höjer avträdelsestödet grundbelopp och därigenom utgifterna för LFöPL-ålderspension. Tilläggs-kostnaderna för LFöPL-systemet blir till denna del ca 100 000—150 000 euro per år under 15—20 års tid. Dessutom förorsakar arbetet med att föra in de ändringar som arbetspensionsreformen innebär för avträdelsestödet i Lantbrukarföretagarnas pensionsanstalts informationssystem tilläggs-kostnader på högst ca 100 000 euro.

Att låta bli att genomföra 2017 års pensionsreform för sådana personer som får beslut om avträdelsestöd 2017 eller 2018 skulle således minska kostnaderna för systemet med avträdelsestöd med sammanlagt ca 3,5 miljoner euro och öka kostnaderna för LFöPL-systemet med mindre än 0,5 miljoner euro. De totala konsekvenserna för statsfinanserna fördelat på 10—20 år blir således ca 3 miljoner mindre än om 2017 års pensionsreform även omfattar mottagarna av avträdelsestöd.

4.2 Konsekvenser för stödmottagarna och verkställande av systemet med avträdelsestöd

Genom de föreslagna ändringarna fastställs avträdelsestödet grundbelopp för mottagare av avträdelsestöd enligt samma grunder under hela tillämpningsperioden. De personer som ansökt om avträdelsestöd 2015—2018 behandlas likvärdigt i fråga om fastställandet av grundbeloppet för avträdelsestöd under hela den tid som den tidsbegränsade lagstiftningen tillämpas. Ändringen av grundbeloppet till LFöPL-ålderspension enligt gällande bestämmelser säkerställer det att samma regler tillämpas på redan löpande avträdelsestöd och avträdelsestöd som beviljas 2017 och 2018. Det här är en tydlig lösning såväl för mottagarna av avträdelsestöd som för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som verkställer systemet. Avträdelsestöd kommer att betalas ännu länge efter att systemet med avträdelsestöd har slopats, åtminstone fram till 2028. Även med beaktande av beräkningarna av det ringa antalet nya ansökningar är de föreslagna ändringarna rationella administrativt sett. Genom de föreslagna ändringarna undviks även större kostnader till följd av ändringar av informationssystemet, vilka inte kan anses ändamålsenliga med beaktande av den korta tid systemet gäller.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Remissyttranden och hur de har beaktats

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet samt Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Yttrande om propositionen har begärts från finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Ålands landskapsregering,

statens ämbetsverk på Åland, Pensionsskyddscentralen, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund rf, Paliskuntain yhdistys ry och Sametinget. Yttranden lämnades in av följande instanser: justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Ålands landskapsregering, statens ämbetsverk på Åland, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Landsbygdsverket, Pensionsskyddscentralen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Paliskuntain yhdistys ry och Sametinget. Dessutom meddelade justitieministeriet och Sametinget att de inte har något att anföra om propositionen.

Ett sammandrag av remissyttrandena är tillgängligt på jord- och skogsbruksministeriets webbplats. I de yttranden som kommit in understöddes propositionen och de föreslagna ändringarna ansågs vara ändamålsenliga. Av de instanser som gav yttranden föreslog Pensionsskyddscentralen vissa ändringar till propositionen. Pensionsskyddscentralen föreslog i sitt yttrande i fråga om 42 § 2 mom. 1 punkten i avträdelsestödslagen att med tanke på konsekvensen i arbetspensionssystemet ska även pension som tjänats in för oavlönad tid läggas till ålderspensionen först vid personens egen lägsta ålder för ålderspension. Propositionen ändrades emellertid inte till följd av detta förslag eftersom det med tanke på innehållet i och målsättningarna med propositionen är ändamålsenligast att bestämmelsen i fråga är oförändrad när det gäller de avträdelser som sker 2017 och 2018. Beloppet av pensioner som betalas för oavlönad tid är ofta ringa och en ändring av bestämmelsen på det föreslagna sättet skulle föranleda administrativa merkostnader bl.a. på grund av nödvändiga ändringar i datasystemen vid Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Pensionsskyddscentralen lade även fram vissa förslag i fråga om motiveringen till propositionen, som har beaktats i propositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

10 §. Pensioner som förhindrar avträdelsestöd. I 1 och 2 punkten i paragrafen nämns sådana folkpensioner och arbetspensioner som förhindrar avträdelsestöd. Sådana är för närvarande av de pensioner som beviljas enligt folkpensionslagen sjukpension som beviljats tills vidare, individuell förtidspension, arbetslöshetspension och förtida ålderspension. Förmåner som förhindrar avträdelsestöd är av de pensioner som beviljas enligt LFöPL full invalidpension, individuell förtidspension, arbetslöshetspension, förtida ålderspension samt deltidspension. Avträdelsestödet är avsett att trygga avträdarens försörjning och därför föreslås att även partiell förtida ålderspension fogas till 2 punkten. Av de i paragrafen nämnda förmåner som förhindrar avträdelsestöd föreslås strykning av individuell förtidspension och arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen samt individuell förtidspension, arbetslöshetspension och förtida ålderspension enligt LFöPL, vilka varken beviljas eller betalas längre. Det är inte längre nödvändigt att nämna att ovan nämnda förmåner förhindrar avträdelsestöd när det gäller avträdelser som sker 2017 och 2018.

29 §. Fastställande av grundbeloppet. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att beräkningen av grundbeloppet för avträdelsestöd när det gäller beräkning av intjänad pension enligt LFöPL och beräkning av återstående tid sker på samma sätt som hittills. Intjänad pension beräknas enligt nuvarande intjäningsprocenter som är bundna till åldern och återstående tid beräknas till 63 års ålder såsom hittills. Vid beräkningen av grundbeloppet justeras de årliga totala arbetsinkomsterna med en lönekoeficient. Från ingången av 2017 ändras grunderna för fastställandet av lönekoeficienten i 97 § i ArPL så, att det belopp som motsvarar den årliga förändringen i arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift inte längre dras av från förändringen i lönenivån. Det har även utfärdats egna bestämmelser om fastställandet av livslängds-koeficienten i den ändring av 83 § i ArPL som träder i kraft den 1 januari 2017. I 29 § i avträdelsestödslagen föreslås det för klarhetens skull bestämmelser om att lönekoeficienten och livslängdskoeficienten ska fastställas enligt de bestämmelser om bedrivande av jordbruk som finns i ArPL och som gällde vid avträdelsetidpunkten, eftersom social- och hälsovårdsministeriet fastställer dessa koeficienter i enlighet med de bestämmelser i ArPL som är tillämpliga vid respektive tidpunkt. I övrigt ska gällande 78 § i LFöPL tillämpas, dvs. så att det pensionsbelopp som tjänats in före utgången av kalenderåret före avträdelsen ska justeras med den livslängdskoeficient som fastställts för avträdelseåret.

Det föreslås att de två sista meningarna i 29 § 1 mom. i avträdelsestödslagen flyttas till första mening i 2 mom. med oförändrat sakinnehåll. När grundbeloppet fastställs ska inte heller i fortsättningen sådana pensioner beaktas som tjänats in på basis av förmåner för oavlönad tid som räknas upp i 74 § i ArPL eller för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier. Som en tredje mening i 2 mom. ska den oförändrade bestämmelsen i gällande 2 mom. ingå om att då grundbeloppets storlek fastställs ska inte sådan rätt till pension som grundar sig på stipendiatarbete enligt 10 a § i LFöPL, på lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller på annan företagarkerksamhet än den som avses i LFöPL beaktas.

42 §. Ändring av avträdelsestödet grundbelopp till ålderspension. Enligt paragrafens 1 mom. ändras avträdelsestödet grundbelopp till ålderspension enligt LFöPL då mottagaren fyller 63 år. Det föreslås att ordalydelsen i 4 mom. ses över på grund av den stegvisa höjningen av åldern för ålderspension enligt arbetspensionssystemet så, att Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt på ansökan kan bevilja den som får LFöPL-ålderspension sådan ålderspension som intjänats i ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller annan företagarkerksamhet än sådan som

avses i LFöPL. Dessa ålderspensioner enligt de arbetspensionslagar som avses i 3 § i ArPL beviljas således i enlighet med vad som bestäms om beviljande av ålderspension i nämnda lagar. Beviljande av sådana andra arbetspensioner kan leda till att avträdelsestödet kompletteringsdel dras in och därför har avträdaren för närvarande informerats per brev om ansökan om andra arbetspensioner. Rätt till andra arbetspensioner fastställs enligt respektive arbetspensionslagar och när åldern för ålderspension stegvis höjs för alla mottagare av avträdelsestöd är åldern för ålderspension enligt andra arbetspensionslagar inte nödvändigtvis 63 år. Avsikten är emellertid att tillämpningen av det nuvarande förfarandet ska fortsätta så att andra arbetspensioner beviljas på separat ansökan och avträdaren informeras om hur andra arbetspensioner inverkar på avträdelsestödet kompletteringsdel.

I 5 mom. bestäms om situationer där utbetalning av avträdelsestöd aldrig har inletts på grund av att avträdaren har fortsatt med andra förvärvsarbeten. Det är fortfarande inte ändamålsenligt att ålderspension enligt LFöPL börjar betalas ut automatiskt i sådana situationer. Utbetalningsstarten för ålderspension enligt LFöPL kan alltså skjutas upp, om ansökan görs innan avträdaren fyller 63 år och då kan ålderspension enligt LFöPL beviljas på särskild ansökan. Det föreslås att ordalydelsen i 5 mom. ses över så att det nämns att ålderspensionen fastställs såsom enligt 1 och 2 mom. från ingången av månaden efter den då ansökan om ålderspension gjordes. I fråga om andra arbetspensioner iakttas det som bestäms i 4 mom., dvs. att de endast beviljas på ansökan i enlighet med bestämmelserna i respektive arbetspensionslag.

43 §. När betalningen av avträdelsestödet kompletteringsdel upphör. Det föreslås att arbetslivspension fogas till förteckningen i 4 mom. över sådana förmåner som gör att avträdelsestödet kompletteringsdel dras in. Från momentet stryks individuell förtidspension och arbetslöshetspension, eftersom de inte längre kan beviljas och inte heller längre betalas ut.

1.2 Lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

23 §. Det föreslås att arbetslivspension fogas till förteckningen i paragrafens 2 mom. över sådana förmåner som gör att avträdelsestödet kompletteringsdel dras in. Från momentet stryks individuell förtidspension och arbetslöshetspension, eftersom de inte längre kan beviljas och inte heller längre betalas ut.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. Bestämmelserna om fastställande av avträdelsestödet grundbelopp i 29 § 1 och 2 mom. i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk ska tillämpas på sådana avträdelsestöd där avträdelsen skett mellan den 1 januari 2017 och den 31 december 2018. På motsvarande sätt tillämpas även 10 § i nämnda lag där bestämmelserna om sådana förmåner som hindrar avträdelsestöd ändras. De bestämmelser i 42 § 4 mom. i nämnda lag som gäller beviljande av ålderspension enligt andra arbetspensionslagar samt 5 mom. i nämnda paragraf som gäller uppskjuten LFöPL-ålderspension och beviljande av andra arbetspensioner ska tillämpas på ålderspension enligt de arbetspensionslagar som avses i 3 § i ArPL när pensionsfallet för ålderspensionen infaller den 1 januari 2017 eller därefter och avträdelsen inträffat mellan den 1 januari 2007 och 31 december 2018. Enligt 2 § i avträdelsestödslagen tillämpas lagen på avträdelser som sker senast den 31 december 2018.

Det finns fortfarande löpande avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare. I fråga om dessa avträdelsestöd ändras grundbeloppet till LFöPL-ålderspension först när avträdaren fyller 65 år. Avträdelsestöd betalas fortfarande för avträdelser som skett mellan den 1 januari 2002 och den 31 december 2006. Det finns inte längre några löpande avträdelsestöd som grundar sig på avträdelser som skett åren 2000 och 2001. Därför föreslås att ändringarna i lagens 23 § ska gälla avträdelser som skett mellan åren 2002 och 2006.

RP 194/2016 rd

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) 10 §, 29 § 1 och 2 mom., 42 § 4 och 5 mom. och 43 § 4 mom.,
av dem 10 § 1 punkten sådan den lyder i lag 1293/2007, den finska språkdräkten i 10 § 2 punkten, 29 § 1 mom. samt 42 § 4 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1282/2006 samt 29 § 2 mom. sådant det lyder i lag 999/2008 och 43 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1787/2009, som följer:

10 §

Pensioner som förhindrar avträdelsestöd

Rätt till avträdelsestöd har inte en avträdare som vid avträdelsern får
1) sjukpension som beviljats tills vidare eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007), eller
2) full invalidpension som beviljats tills vidare, deltidspension eller partiell förtida ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

29 §

Fastställande av grundbeloppet

Avträdelsestödet grundbelopp är lika stort som den invalidpension som enligt lagen om pension för lantbruksföretagare skulle ha beviljats lantbruksföretagaren, om han eller hon när avträdelsern skedde hade haft rätt till full invalidpension. På grundbeloppet tillämpas bestämmelserna i lagen om pension för lantbruksföretagare i den lydelse de hade när lagen om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (75/2016) och lagen om införande av lagen om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (77/2016) trädde i kraft. Livslängdskoefficienten enligt 78 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samt lönekoefficienten enligt 84 § i den lagen fastställs dock enligt de bestämmelser om fastställande av lönekoefficient och livslängdskoefficient som finns i lagen om pension för arbetstagare och som gällde vid avträdelsetidpunkten.

När storleken på grundbeloppet fastställs ska dock inte beaktas rätten till pension på basis av de förmåner som räknas upp i 74 § i lagen om pension för arbetstagare och inte heller en förmån enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003). De inkomster som ligger till grund för ovannämnda förmåner eller de kalkylerade inkomster som avses i 76 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare beaktas inte som inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid. Då grundbeloppets storlek fastställs ska inte heller sådan rätt till pension beaktas som grundar sig på stipendiatarbete enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare, på lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller på annan företagareverksamhet än den som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare.

42 §

Ändring av avträdelsestödet grundbelopp till ålderspension

Pensionsanstalten kan på ansökan bevilja den som får ålderspension enligt 1 mom. sådan ålderspension som intjänats i ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller annan företagareverksamhet än en sådan som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare, så som föreskrivs om beviljande av ålderspension i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare.

Om avträderen inte upphört med andra förvärvsarbeten eller minskat dem så att avträdelsestödet grundbelopp har börjat betalas ut, kan utbetalningsstarten för i 1 mom. avsedd ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare skjutas upp på ansökan av avträderen, om ansökan görs innan avträderen fyller 63 år. Ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare beviljas då på särskild ansökan. Ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare fastställs enligt 1 och 2 mom. tidigast från ingången av månaden efter den då ansökan om ålderspension gjordes. I fråga om andra arbetspensioner enligt 3 § i lagen om pension för arbetstagare iakttas 4 mom.

43 §

När betalningen av avträdelsestödet kompletteringsdel upphör

Om mottagaren av avträdelsestöd beviljas annan än i 2 mom. avsedd full invalidpension, arbetslivspension, ålderspension eller förtida ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller i lagar om införande av dem, dras avträdelsestödet kompletteringsdel in. Vad som föreskrivs ovan tillämpas också på motsvarande pensioner enligt de lagar eller den pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/1961), nedan 1961 års lag om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 10 § samt 29 § 1 och 2 mom. tillämpas på avträdelser som skett efter lagens ikraftträdande. På avträdelser som skett innan denna lag trädde i kraft tillämpas 10 § och 29 § 1 ja 2 mom. i den lydelse de hade vid lagens ikraftträdande.

Lagens 42 § 5 och 6 mom. tillämpas på avträdelser som har skett den 1 januari 2007 eller därefter och där pensionsfallet för ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare infaller den 1 januari 2017 eller därefter. På avträdelser som skett den 1 januari 2007 eller därefter och där pensionsfallet för ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare infaller före den 1 januari 2017 tillämpas 42 § 4 och 5 mom. i den lydelse de hade vid lagens ikraftträdande.

Lagens 43 § 4 mom. tillämpas på avträdelser som skett den 1 januari 2007 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) 23 § 2 mom., sådant
det lyder i lag 613/2006, som följer:

23 §

Om mottagaren av avträdelsestöd beviljas full invalidpension, arbetslivspension, ålderspension eller förtida ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller i lagar om införande av dem, dras avträdelsestödet kompletteringsdel in. Vad som föreskrivs ovan tillämpas också på motsvarande pensioner enligt de lagar eller den pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. i 1961 års lag om pension för arbetstagare (395/1961).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på avträdelser som skett den 1 januari 2002 eller därefter men senast den 31 december 2006.

Helsingfors den 13 oktober 2016

Vid förhinder av statsministern, kommun- och reformminister

Anu Vehviläinen

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

1.

Lag

om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) 10 §, 29 § 1 och 2 mom., 42 § 4 och 5 mom. och 43 § 4 mom.,
av dem 10 § 1 punkten sådan den lyder i lag 1293/2007, den finska språkdräkten i 10 § 2 punkten, 29 § 1 mom. samt 42 § 4 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1282/2006 samt 29 § 2 mom. sådant det lyder i lag 999/2008 och 43 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1787/2009, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Pensioner som förhindrar avträdelsestöd

Rätt till avträdelsestöd har inte en avträdare som vid avträdelsern får

1) sjukpension som beviljats tills vidare, *individuell förtidspension, arbetslöshetspension* eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007), eller

2) full invalidpension som beviljats till vidare, *individuell förtidspension, arbetslöshetspension*, förtida ålderspension eller deltidspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

29 §

Fastställande av grundbeloppet

Avträdelsestödet grundbelopp är lika stort som den invalidpension som enligt lagen om pension för lantbruksföretagare skulle ha beviljats lantbruksföretagaren, om han eller hon när avträdelsern skedde hade haft rätt till full invalidpension. När grundbeloppet fastställs beaktas dock inte rätt till pension av de förmåner som uppräknas i 74 § i lagen om pens-

Föreslagen lydelse

10 §

Pensioner som förhindrar avträdelsestöd

Rätt till avträdelsestöd har inte en avträdare som vid avträdelsern får

1) sjukpension som beviljats tills vidare eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen (568/2007) eller lagen om införande av folkpensionslagen (569/2007), eller

2) full invalidpension som beviljats tills vidare, deltidspension eller partiell förtida ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

29 §

Fastställande av grundbeloppet

Avträdelsestödet grundbelopp är lika stort som den invalidpension som enligt lagen om pension för lantbruksföretagare skulle ha beviljats lantbruksföretagaren, om han eller hon när avträdelsern skedde hade haft rätt till full invalidpension. *På grundbeloppet tillämpas bestämmelserna i lagen om pension för lantbruksföretagare i den lydelse de hade när la-*

Gällande lydelse

ion för arbetstagare och inte heller en förmån enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003). De inkomster som ligger till grund för ovan nämnda förmåner eller de beräknade inkomster som avses i 76 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare beaktas inte som inkomster som ligger till grund för pension för återstående tid.

Då grundbeloppets storlek fastställs beaktas inte sådan rätt till pension som grundar sig på stipendiatarbete enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare, på lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller på annan företagareverksamhet än den som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare.

42 §

Ändring av avträdelsestödets grundbelopp till ålderspension

När grundbeloppet ändras till ålderspension på det sätt som avses i 1 mom., kan pensionsanstalten på ansökan bevilja pensionstagen ålderspension som intjänats för ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller annan företagareverksamhet än sådan som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare tidigast från den tidpunkt som avses i 1 mom.

Om avträderen inte upphört med andra förvärvsarbeten eller minskat dem så att avträdelsestödets grundbelopp har börjat betalas

Föreslagen lydelse

gen om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (75/2016) och lagen om införande av lagen om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (77/2016) trädde i kraft. Livslängdskoefficienten enligt 78 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samt lönekoefficienten enligt 84 § i den lagen fastställs dock enligt de bestämmelser om fastställande av lönekoefficient och livslängdskoefficient som finns i lagen om pension för arbetstagare och som gällde vid avträdelsetidpunkten.

När storleken på grundbeloppet fastställs ska dock inte beaktas rätten till pension på basis av de förmåner som räknas upp i 74 § i lagen om pension för arbetstagare och inte heller en förmån enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003). De inkomster som ligger till grund för ovannämnda förmåner eller de kalkylerade inkomster som avses i 76 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare beaktas inte som inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid. Då grundbeloppets storlek fastställs ska inte heller sådan rätt till pension beaktas som grundar sig på stipendiatarbete enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare, på lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller på annan företagareverksamhet än den som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare.

42 §

Ändring av avträdelsestödets grundbelopp till ålderspension

Pensionsanstalten kan på ansökan bevilja den som får ålderspension enligt 1 mom. sådan ålderspension som intjänats i ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller annan företagareverksamhet än en sådan som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare, så som föreskrivs om beviljande av ålderspension i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare.

Om avträderen inte upphört med andra förvärvsarbeten eller minskat dem så att avträdelsestödets grundbelopp har börjat betalas

Gällande lydelse

ut, kan utbetalningsstarten för i 1 mom. avsedd ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare uppskjutas efter ansökan från avträdaren, om ansökan görs innan avträdaren fyller 63 år. Ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare beviljas då på särskild ansökan. Ålderspensionen fastställs enligt 1—4 mom. från början av månaden efter den då ansökan gjordes.

43 §

När betalningen av avträdelsestödet kompletteringsdel upphör

Om mottagaren av avträdelsestöd beviljas annan än i 2 mom. avsedd full invalidpension, *individuell förtidspension, arbetslöshetspension, ålderspension* eller förtida ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller i lagar om införande av dem, indras avträdelsestödet kompletteringsdel. Vad som bestäms ovan tillämpas också på motsvarande pensioner enligt de lagar eller den pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/1961), nedan 1961 års lag om pension för arbetstagare.

Föreslagen lydelse

ut, kan utbetalningsstarten för i 1 mom. avsedd ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare skjutas upp på ansökan av avträdaren, om ansökan görs innan avträdaren fyller 63 år. Ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare beviljas då på särskild ansökan. *Ålderspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare fastställs enligt 1 och 2 mom. tidigast från ingången av månaden efter den då ansökan om ålderspension gjordes. I fråga om andra arbetspensioner enligt 3 § i lagen om pension för arbetstagare iakttas 4 mom.*

43 §

När betalningen av avträdelsestödet kompletteringsdel upphör

Om mottagaren av avträdelsestöd beviljas annan än i 2 mom. avsedd full invalidpension, *arbetslivspension, ålderspension* eller förtida ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller i lagar om införande av dem, dras avträdelsestödet kompletteringsdel in. Vad som föreskrivs ovan tillämpas också på motsvarande pensioner enligt de lagar eller den pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/1961), nedan 1961 års lag om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 10 § samt 29 § 1 och 2 mom. tillämpas på avträdelser som skett efter lagens ikraftträdande. På avträdelser som skett innan denna lag trädde i kraft tillämpas 10 § och 29 § 1 ja 2 mom. i den lydelse de hade vid lagens ikraftträdande.

Lagens 42 § 5 och 6 mom. tillämpas på avträdelser som har skett den 1 januari 2007 eller därefter och där pensionsfallet för ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare infaller den 1 januari 2017 eller därefter. På avträdelser som skett den 1 januari 2007 eller därefter och där pensions-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

fallet för ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare infaller före den 1 januari 2017 tillämpas 42 § 4 och 5 mom. i den lydelse de hade vid lagens ikraftträdande.

Lagens 43 § 4 mom. tillämpas på avträdelser som skett den 1 januari 2007 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) 23 § 2 mom., sådant
det lyder i lag 613/2006, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

Om mottagaren av avträdelsestöd beviljas full invalidpension, *individuell förtidspension*, *arbetslöshetspension*, ålderspension eller förtida ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller i lagar om införande av dem, indras avträdelsestödet kompletteringsdel. Det som bestäms ovan tillämpas också på motsvarande pensioner enligt de lagar eller den pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. i 1961 års lag om pension för arbetstagare (395/1961).

23 §

Om mottagaren av avträdelsestöd beviljas full invalidpension, *arbetslivspension*, ålderspension eller förtida ålderspension enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller i lagar om införande av dem, dras avträdelsestödet kompletteringsdel in. Vad som föreskrivs ovan tillämpas också på motsvarande pensioner enligt de lagar eller den pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. i 1961 års lag om pension för arbetstagare (395/1961).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas på avträdelser som skett den 1 januari 2002 eller därefter men senast den 31 december 2006.